

Модуль «Знайомство з Червоним Хрестом», інструкції для тренерів

Вступ до навчального модуля

Запрошуємо ознайомитися з навчальним модулем «Знайомство з Червоним Хрестом». У Червоному Хресті для нас важливо дати всім волонтерам спільне розуміння того, чим є Червоний Хрест і яку захопливу волонтерську діяльність веде організація. Для цього ми розробили двогодинний навчальний модуль, у якому зібрали основну інформацію про Червоний Хрест. Навчання розраховане на нових волонтерів та людей, які хочуть дізнатися більше про діяльність Червоного Хреста або розглядають можливість стати волонтером. Навчання можна організувати в місцевій організації, наприклад, як вечір відчинених дверей. Важливо зробити захід, який би надихав і захоплював!

Червоною ниткою крізь навчання проходить ідея надихнути людей і показати їм, що для того, щоб стати волонтером, не потрібно докладати багато зусиль. Під час заходу тренер розповідає про діяльність Червоного Хреста в регіоні. До початку навчання тренер має з'ясувати волонтерські можливості й заходи, графіки роботи, контактні дані та канали соціальних мереж місцевої організації, а також внести зміни в навчальний матеріал, щоб зробити його відповідним до заходу, на якому його буде представлено. Інструкції щодо коректування навчальних матеріалів (презентації PowerPoint) наведено нижче.

Подання матеріалу можна скоротити до години, утім, у такому разі не залишиться часу для запитань і вправ. Ми б не радили скорочувати час.

Місцеві організації мають можливість проводити навчання за підтримки регіону та тренерів. Якщо навчання організовує не місцева організація, а хтось інший, варто впевнитися, що на заході також будуть присутні волонтери місцевої організації. Це потрібно для того, щоб переконатися, що учасники отримали чіткі інструкції, як долучитися до діяльності. Окрім волонтерів-тренерів Червоного Хреста, навчання також може провести волонтер, який має необхідні знання й навички. Метою є організувати навчання часто й поблизу волонтерів: принаймні два тренінги весною та два – восени. Задля забезпечення чіткості та прозорості важливо, щоб для кожного заходу організатор навчання створював подію на порталі волонтерської діяльності Червоного Хреста ОМА за адресою punainenristi.fi/oma.

Бажаємо вам приємного навчання!

З повагою, розробники модуля

Червоний Хрест Фінляндії, 2019.

Структура й план розпорядження часом (усього 120 хв = 2 год):

- Початок навчання (10 хв)
- Основна місія Червоного Хреста (15 хв)
- Принципи й цінності (15 хв)
- Червоний Хрест – підготована організація (20 хв)
- Різні форми волонтерської діяльності (25 хв)
- Запрошення долучитися до діяльності (25 хв)
- Підсумки та зворотний зв'язок (10 хв)

Цілі навчання

Після проходження навчання учасник:

- умітиме ідентифікувати волонтерську діяльність та її різні форми;
- хотітиме стати волонтером і членом Червоного Хреста та знатиме, як це зробити;
- знатиме роль та місію організації в суспільстві;
- прагнучиме дотримуватися цінностей Червоного Хреста.

Необхідні для навчання матеріали

- Фотографії та вирізки з газет
- Відео Червоного Хреста
- Презентація PowerPoint (можна завантажити на сайті Червоного Хреста для волонтерів Rednet <https://rednet.punainenristi.fi/node/6455>)
- Папір для фліпчарту, клейкий папір для нотаток, маркери
- Робоче інтернет-з'єднання (доступ до мережі Червоного Хреста Ота, до каналів соціальних мереж місцевої організації, веб-сайту та каналів соціальних мереж Червоного Хреста Фінляндії)
- Контактні дані різних ключових осіб
- Календар подій місцевої організації
- Брошура про членство/інформація про членські внески
- Інші релевантні до теми матеріали

Слайди, які підлягають коректуванню:

- За бажанням тренера на слайди 14 та 18 можна додати місцевих прикладів
- Слайди 19–23 та 28–29 слід змінити, щоб якомога краще представити діяльність місцевої організації

Інструкція щодо проведення навчання

1) Початок навчання (10 хв)

Метою неспішного початку є допомогти учаснику відчувати себе бажаним на заході й у Червоному Хресті та ознайомити його з графіком і цілями заходу. Найважливішим завданням тренера є створення атмосфери, у якій можна відчувати, що волонтерська діяльність весела й надихаюча. На початку навчання слід зробити так, щоб кожен учасник почувався добре й у безпеці.

Можна помістити на видних місцях

1. фотографії (у розпорядженні тренера матеріали презентації PowerPoint «Знайомство з Червоним Хрестом»); або
2. відео (на третьому слайді презентації PowerPoint є посилання на різні відео – тренер може вибрати одне з них на свій смак і видалити з презентації посилання на інші); або
3. окрему презентацію Powerpoint з підбіркою фотографій з другого слайда презентації, щоб учасники переглянули їх, коли прийдуть на захід.

Приклади відео (на сайті YouTube можна знайти більше відео, ввівши інші ключові слова):

- Suomen Punainen Risti – Mitä teemme? Відео-презентація (1:47 хв):
<https://www.youtube.com/watch?v=qSziYXZxX3A>
- Короткі відео-презентації діяльності Південно-Західного регіону:
<https://www.youtube.com/channel/UCXibrjmnuNrnTkQY6IYhOca>
- Together we are the International Federation of Red Cross and Red Crescent societies (3:21 хв): <https://www.youtube.com/watch?v=ReE835-d8vk>
- The power of Humanity (2:32 хв): <https://www.youtube.com/watch?v=R36OHuF3U6A>
- A day in the life of our volunteers (3:26 хв):
<https://www.youtube.com/watch?v=D6VdrsT0YZQ>
- Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця: The power of humanity (2:31 хв): https://www.youtube.com/watch?time_continue=151&v=R36OHuF3U6A
- Маркетингові відео про членство в Червоному Хресті Фінляндії (0:30 хв та 0:30 хв):
<https://www.youtube.com/watch?v=vsQkPdRx4Wc>
<https://www.youtube.com/watch?v=QpC20K4rM7c>
- Tarina ajatuksesta - Story of an idea (8:01 хв):
<https://www.youtube.com/watch?v=QeKVtWrELYI>
- Suomen Punainen Risti - 140 vuotta auttajia (5:29 хв)
<https://www.youtube.com/watch?v=-XQLmgJqqAA>

Тренер вітає учасників і знайомиться з аудиторією.

Учасники представляються і знайомляться один з одним. Варто поцікавитися в учасників, яка волонтерська діяльність їх цікавить. Це допоможе тренеру й місцевій організації краще індивідуалізувати навчання відповідно до інтересів учасників.

ВПРАВА: Тренер використовує описані нижче або аналогічні відомі йому вправи

- a) Попросіть учасників вишикуватися один за одним відповідно до того, коли вони зареєструвалися на курс.
- b) Попросіть учасників позначити на карті, у якому населеному пункті/на якій вулиці/у якому будинку вони проживають. За допомогою цієї вправи учасники, можливо, знайдуть когось зі своїх сусідів або знайомих на курсі.
- c) Попросіть учасників розпитати того, хто сидить поруч, хто він, звідки, якою волонтерською діяльністю цікавиться.

Під час виконання вправи учасники представляються і розповідають, звідки дізналися про захід. Тренер просить учасників поділитися очікуваннями й побажаннями стосовно заходу. Під час виконання вправи тренер записує на фліпчарті, якими темами Червоного Хреста учасники цікавляться і про що хочуть дізнатися більше. Під час проведення навчання тренер по можливості розкриває ці теми й задовольняє інтерес учасників.

2) Основна місія Червоного Хреста (15 хв)

Метою є, щоб учасники дізналися, чим є Червоний Хрест і для задоволення яких потреб організація виникла. Важливо, щоб учасники зрозуміли, що основна місія Червоного Хреста – допомагати тим, хто цього потребує, відповідно до принципів людяності. Щоб учасники могли навести приклади того, як організація допомагає людям та усвідомлювали, що її діяльність виникла з суспільної потреби. Крім того, важливо, щоб учасники дізналися, що Червоний Хрест – це всесвітня організація, до якої входить 190 національних товариств. Щоб учасники поставили себе на місце діячів та відчули себе частиною руху та місцевої організації.

Тренер починає розкривати тему, спираючись на слайди 4–7 презентації PowerPoint. На слайдах представлено історію Червоного Хреста, завдання та приклади допомоги на загальнодержавному та місцевому рівні. Тренер також коротко описує різні рівні Червоного Хреста Фінляндії. Тренер представляє рівні діяльності Червоного Хреста у таблиці, щоб учасники бачили, яке місце вони можуть зайняти, й ознайомлювалися з поняттями. У нотатках доповідача презентації PowerPoint подано чіткі інструкції щодо того, про що слід згадати, показуючи слайд.

ВПРАВА: Відео про історію ідеї та 140-річчя Червоного Хреста Фінляндії

Під час розповіді про історію організації варто показати відео «Story of an idea» до 03:32 хв. Посилання на відео міститься на слайді 5.

Після показу відео тренер обговорює його з учасниками, ставлячи, наприклад, такі запитання:

- Що в ідеї Анрі Дюнану було особливо революційним? (нейтральність надання допомоги)
- Чи викликало відео почуття? Які?

Після показу відео тренер розповідає історію Червоного Хреста. У нотатках доповідача презентації PowerPoint зібрано додаткову інформацію для тренера.

Добре ілюструє діяльність відео про 140-річчя Червоного Хреста Фінляндії. Посилання на відео міститься на слайді 6. Після показу відео тренер пропонує учасникам швидко обговорити, чи здивувало їх щось у історії Червоного Хреста Фінляндії.

Учасникам слід пояснити завдання й призначення Червоного Хреста на міжнародному, державному та місцевому рівні. Важливо, щоб тренер зібрав приклади місцевої діяльності організації, щоб її новий волонтер/член міг приміряти їх на себе і свої будні.

3) Принципи й цінності (15 хв)

Ціллю є, щоб учасник розумів, що волонтерська діяльність організації міцно спирається на її цінності та принципи. Учасник отримує можливість обдумати, чи хоче він дотримуватися принципів та цінностей і яке вони мають значення у практичній діяльності й у плануванні нових ідей.

Цю частину важливо жваво обговорити з учасниками. Спочатку тренер показує принципи на слайді 8 презентації PowerPoint, а тоді пояснює, що означає кожен принцип. У нотатках доповідача презентації PowerPoint подано пояснення до кожного з принципів. Принципи обговорюють під наглядом тренера. Нижче подано приклад вправи, яку тренер може використати, або ж тренер може запланувати інші вправи. Метою вправи є підштовхнути нового волонтера до обговорення допомоги й висловлення власних думок, а також заохотити його поділитися власним досвідом волонтерської діяльності.

ВПРАВА: Принципи

Тренер вибирає два принципи (наприклад, гуманність і неупередженість) і питає в учасників, як ці принципи проявляються в їхньому житті. Після цього тренер вибирає два нових принципи (наприклад, нейтральність та єдиність) і питає в учасників, як ці принципи повинні проявлятися у волонтерській діяльності. Якщо група велика або учасники не готові ділитися своїми думками з усією групою, можна запропонувати їм обговорити принципи в парах.

Можна також обговорювати принципи, питаючи в учасників, що, на їхню думку, вони означають, та записувати слова на фліпчарті.

4) Червоний Хрест – підготована організація (20 хв)

Метою є підвищити розуміння потреби в допомозі, стійкості та наданні допомоги – як на особистісному, так і на суспільному рівні. Учасник вчиться поєднувати діяльність Червоного Хреста з підготованістю організації й розуміти, у чому вона виявляється. Учасник знає, що Червоний Хрест має особливий статус, визначений законом, постановою та Женевськими

конвенціями. Учасник знайомиться з такими поняттями, як міжнародна допомога та фонд підтримки в разі катастроф та стихійних лих, та розуміє, що запланований і екстрений збір коштів є частиною підготованості організації до надання гуманітарної допомоги. Окрім міжнародної допомоги, учасник дізнається про надання допомоги та проведення гуманітарної діяльності всередині країни.

ВПРАВА: Підготованість і гуманітарна діяльність

Тренер пропонує учасникам поміркувати про гуманітарну діяльність та власну підготованість у парі з вашим сусідом.

Допоміжні запитання для обговорення:

- Що означає підготованість?
- До яких ситуацій ви підготовані вдома?
- До яких ситуацій було б добре підготуватися у повсякденному житті?
- Коли ви востаннє кому-небудь допомагали? Яку допомогу ви надали?
- Що означає гуманітарна допомога?
- Чи могли б ви навести приклади гуманітарної діяльності Червоного Хреста?

Для підтримки обговорення тренер може використати слайд 10. У нотатках подано більш детальні інструкції щодо поділу аудиторії для обговорення.

Після обговорення тренер пояснює ланцюг допомоги Червоного Хреста і його ланки. Також тренер знайомить учасників з допомогою у разі катастроф та стихійних лих (слайди 11-13). У нотатках доповідача презентації PowerPoint подано більш детальну інформацію для тренера.

Тренер може додати історії й фотографії з місцевих газет/ЗМІ про ситуації надання гуманітарної допомоги (слайд 14) – чим ближче вони будуть до місцевого життя учасників, тим краще. Метою є, щоб учасник зрозумів, що він є частиною всесвітньої мережі допомоги, у якій допомогу надають не лише десь у світі, а й удома у Фінляндії.

5) Різні форми волонтерської діяльності (25 хв)

Метою є, щоб учасник відчув, що волонтерська діяльність цікава, весела й надихаюча. Щоб учасник знав про різні форми й завдання своєї місцевої й регіональної організації. Щоб він знав, що може займатися волонтерською діяльністю регулярно, нерегулярно або тоді, коли йому зручно. Важливо, щоб учасник знав, яким чином він застрахований Червоним Хрестом під час виконання волонтерської діяльності. Щоб учасник розумів, що будучи членом Червоного Хреста, клієнтом мережі секунд-гендів Kontti, роблячи пожертви та виступаючи донором крові він долучається до гуманітарної діяльності Червоного Хреста. Пройшовши навчання, учасник має знати, які наступні заходи він може відвідати, які тренінги він може пройти, до яких кампаній та зустрічей волонтерських груп у своїй місцевій та регіональній організації він може долучитися. Учасник має вміти зв'язуватися з контактними особами й дізнаватися, від кого/де він може отримати додаткову інформацію.

Тренер і представник(и) місцевої організації починають розповідати про цю частину, ділячись своєю історією того, чому вони стали волонтерами Червоного Хреста Фінляндії та яке значення для них має волонтерська діяльність. Для підтримки обговорення тренер може використати загальну інформацію про волонтерство на слайді 16.

ВПРАВА: Великий палець угору/униз

Учасники відповідають на твердження про волонтерство, подані на слайді 17 презентації PowerPoint. Варіанти відповіді «так», «ні», «щось середнє» можна показати, піднявши великий палець угору, опустивши вниз або відвівши вбік.

Після проведення вправи тренер може показати приклади волонтерської діяльності Червоного Хреста (слайд 18). Приклади взяті з Інтернету. Тренер може скоректувати подані на слайді приклади, додавши на нього фотографії й вирізки з газет, які ілюструють волонтерську діяльність місцевої організації. Також слід видалити загальні приклади, щоб слайд не був перевантажений фотографіями й вирізками з газет.

На початку заходу, коли учасники представлялися, тренер записав на фліпчарті теми, які їх цікавлять, і форми діяльності, про які учасники хотіли б отримати більше інформації. На цьому етапі навчання тренер може уточнити й доповнити перелік. Важливо не нехтувати інтересом учасника до якоїсь із тем і форм діяльності, навіть якщо місцева організація наразі не пропонує такої волонтерської діяльності. Тренер і представник(и) місцевої організації можуть відкрито розповісти про аналогічні форми діяльності в сусідній організації, якщо та пропонує волонтерську діяльність, до якої є інтерес.

Після цього тренер представляє форми діяльності за допомогою слайдів 19-26 презентації PowerPoint. Волонтерська діяльність на слайдах презентації PowerPoint згрупована за формою організації діяльності. УВАГА! Перед проведенням заходу тренер редагує слайди з представником місцевої організації відповідно до заходу.

Під час та після презентації учасники можуть уголос поміркувати, які форми діяльності їх цікавлять та чи мають вони запитання. Тренер може заохотити учасників обговорити відповіді на запитання у парах.

6) Запрошення долучитися до діяльності (25 хв)

Метою останньої частини навчання є ознайомити учасників тренінгу з порталом волонтерської діяльності ОМА та показати, як ним користуватися у волонтерській діяльності. Учасники повинні вміти назвати основні канали інформування Червоного Хреста й опублікувати фотографії та описи волонтерської діяльності у своїх соціальних мережах. Учасник знає, що треба попросити дозволу у опікуна неповнолітнього для його фотографування. Неповнолітні учасники повинні вміти попросити свого опікуна дати згоду на фотографування й розуміє, як виявляти повагу до тих, кому допомагають, під час фотографування. Учасник повинен відчувати, що долучитися до діяльності організації легко. Він має знати, які наступні заходи буде проведено в регіоні й з ким зв'язатися для отримання додаткової інформації.

ВПРАВА: Запрошення долучитися та дані регіональної організації

Тренер проектує з комп'ютера головну сторінку порталу ОМА, щоб учасники бачили екран. Якщо є час, тренер може дати учасникам завдання зайти на портал ОМА зі своїх смартфонів. Якщо це неможливо, тренер проектує екран комп'ютера й за допомогою проектора показує, як виглядає портал ОМА, як на нього зайти і яку він містить інформацію. На слайді 27 презентації PowerPoint є скріншот головної сторінки порталу на випадок, якщо інтернет-з'єднання недостатньо хороше.

Тренер розповідає, що на порталі Червоного Хреста ОМА зібрано всі заходи Червоного Хреста в одному місці. Реєстрація на курси, тренінги та інші заходи відбувається через портал ОМА. Створивши профіль, можна дізнаватися про діяльність місцевих та регіональних організацій, однак реєстрація ні до чого ще не зобов'язує.

Увага! Тренер повинен мати логін і пароль для входу на портал ОМА й орієнтуватися на порталі.

Під час показу порталу ОМА тренер демонструє дані місцевої організації й інформацію про неї в ОМА. Якщо організація не представлена в ОМА, тренер може показати контактні дані організації на сайті Червоного Хреста для волонтерів Rednet.

До уваги тренера! Інформацію в Rednet слід показувати лише, якщо контактних даних місцевої організації немає в ОМА.

ВПРАВА: Яку інформацію можна знайти онлайн

Тренер демонструє веб-сайт Червоного Хреста й розповідає про канали соціальних мереж Червоного Хреста Фінляндії (Twitter, Facebook, Instagram). Тренер може використати слайд 28 презентації PowerPoint зі скріншотами або ж показати канали соціальних мереж у Інтернеті. Тренер може додати на слайд місцеві канали інформування, щоб учасники могли слідкувати за релевантними для них акаунтами соцмереж.

Метою є заохотити учасників з гордістю розповідати про свою волонтерську діяльність, членство та пожертви в соціальних мережах. Також важливо донести учасникам ідею, що вони можуть робити публікації. Варто нагадати учасникам, що на фотографування неповнолітніх необхідна згода їхніх опікунів, а особи, яким надають допомогу, мають право на приватність. Тренер наголошує, що за правилами доброго тону завжди слід отримувати згоду осіб, перш ніж публікувати фотографію з ними в Інтернеті.

Якщо залишається час, тренер може заохотити учасників поділитися у своїх соціальних мережах враженнями від заходу та тим, чого вони навчилися. Можна також зробити спільну публікацію про проведене навчання в соціальних мережах регіональної організації/місцевої організації/тренера.

Що відбувається в регіоні

На цьому етапі навчання учасник урешті дізнається контактні дані своєї місцевої організації, а також інформацію про наступні зустрічі й події. Тренер та представник(и) місцевої організації всіляко намагаються залучити учасників до спільної волонтерської діяльності. На слайд 29 презентації PowerPoint тренер і місцева організація можуть наперед додати події, зустрічі, дати, контактні дані та ін.

Наприкінці навчання учасникам дають можливість поставити запитання, отримати додаткову інформацію й домовитися про подальші дії з волонтерами місцевої організації. Можна організувати невеликий виставковий стенд з роздатковими матеріалами, до якого можна підійти й розпитати додаткову інформацію у волонтерів місцевої організації, одягнутих у волонтерські жилетки. Однак зауважте, що час на це у графіку заходу не передбачений.

7) Підсумки, відгук та зворотний зв'язок (10 хв)

ВПРАВА: Мапа думок

Тренер просить учасників записати, чого вони навчилися під час заходу. Тренер пише в центрі фліпчарта «Червоний Хрест», готуючи основу для створення мапи думок. Якщо учасників багато, можна зробити 2-3 мапи думок і розділити учасників на малі групи. Учасники по черзі записують на фліпчарті, що вони дізналися, й слідкують за тим, що дізналися інші. Вони можуть помітити якийсь зв'язок між тим, що написали вони й інші учасники.

Насамкінець тренер вибирає найкращий спосіб для отримання відгуку зворотного зв'язку:

- A) заповнення форми відгуку зворотного зв'язку після створення мапи думок;
- B) відповіді на запитання шляхом піднімання великого пальця вгору / опускання вниз.

У формі відгуку зворотного зв'язку слід запитати:

- Чи варто було брати участь?
- Чи дізналися ви про цікавий вам спосіб взаємодії з Червоним Хрестом?
- Чи знаєте ви, як долучитися до волонтерської діяльності?
- Поділіться чимось новим, про що ви дізналися під час заходу.
- Поділіться коментарями з організаторами.

Зворотний зв'язок не потрібно надсилати в регіональну або національну організацію, його можна залишити для тренера й місцевої організації.

Насамкінець тренер коротко коментує й дякує учасникам за їхню активність.